

09.01.2017

Ryj/1

§ 17

Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi aikataulutetun vesiliikenteen mahdollistavista laiturialueista

HEL 2016-009756 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 31.8.2016 hyväksymän toivomusponnen (Arja Karhuvaara) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään Kruunusillat –hankkeen hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

’Hyväksyessään Kruunusillat -hankkeen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus toteuttaa Kruunuvuorenrannan ja kaupungin keskustan ranta-alueille myös aikataulutetun vesiliikenteen mahdollistavat laiturialueet.’ (Arja Karhuvaara)

Kvston työjärjestyksen 24 §.n mukaan Khn on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimen-

piteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkisuunnittelulautakunnan, liikennelaitos –liikelaityksen johtokunnan sekä yleisten töiden lautakunnan lausunnot.

Laajasalon raideliikenteen arvioinnissa Kruunusillat -hanketta varten tarkasteltiin myös vesiliikenteen järjestämistä Kruunuvuorenrannan ja Katajanokan välillä. Selvityksen mukaan lauttayhteyden yhteiskuntaloudelliset hyödyt jäivät käyttökustannuksia pienemmiksi ja hyötykustannussuhde negatiiviseksi.

Helsingin uuden yleiskaavan teemakartassa Merellinen Helsinki 2050 on esitetty vesiliikenteen yhteyspisteet Kruunuvuorenrantaan, Kalasatamaan, Hakaniemeen, Katajanokalle ja Kauppatorille ja vesiliikenteen yhteystarve näiden välille. Valmisteilla olevassa Merellisen Helsingin yleissuunnitelmassa yksi keskeisiä tavoitteita on merellisten alueiden saavutettavuuden parantaminen ja vesiliikenteen kehittäminen. Suunnitteilla on kaikki kaupunginosat kattava yhteys- ja huoltolaitureiden verkosto rannikolla ja saaristossa sekä mantereen joukkoliikenteeseen kytkeytyvä vesiliikenteen verkosto.

Joukkoliikennettä tukevan vesiliikenteen laiturialueisiin on varauduttu itäisen kantakaupungin ranta-alueiden (Kruunuvuorenranta, Kalasatama, Hakaniemi, Kauppatori) asemakaavoituksessa. Säännöllisen vesiliikenteen järjestämiseen Kruunuvuorenrantaan voidaan kantakaupungin alueella hyödyntää jo olemassa olevia tai rakenteilla olevia laitureita ja –rakenteita. Kauppatorille valmisteilla olevissa suunnitteluperiaatteissa ja Hakaniemen alueella vireillä olevassa asemakaavan muutoksessa huomioidaan vesiliikenteen tarve. Vuonna 2017 Kauppatorin suunnittelu etenee yleissuunnitelmavaiheeseen, jonka yhteydessä vesiliikennöinnin periaatteita ratkotaan.

Kruunuvuorenrannassa on mahdollista hyödyntää kaupungin omistamia öljysataman toiminnasta säilyneitä laitureita rakenteineen. Lisäksi Kruunuvuorenrantaan on kaavoitettu uusia venesatama-alueita, joihin on mahdollista rakentaa vesiliikenteenkäyttöön varattavia laitureita.

Aikataulutetulle vesiliikenteelle osoitettujen laiturialueiden toteuttamista, rahoitustarvetta ja -tapaa on syytä edelleen selvittää osana edellä mainittuja kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavia suunnitelmia. Sikäli kuin kyse tulevaisuudessa olisi HSL:n lippu- ja maksujärjestelmään sekä mahdollisen subvention piiriin tulevasta vesijoukkoliikenteestä, edellyttäisi se kaupungin ja HSL:n neuvotteluja asiasta. Markkinaehtoisen vesiliikenteen käynnistämiseksi Kruunuvuorenrantaan ei ole esteitä.

09.01.2017

Ryj/1

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 29.11.2016 § 468

HEL 2016-009756 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vesiliikenteen yhteyksien kehittäminen on Helsingin kaupungin merellisen strategian mukaista. Uuden yleiskaavaehdotuksen teemakartassa "Merellinen Helsinki 2050" on esitetty vesiliikenteen yhteystarpeita sekä vesiliikenteen yhteyspisteitä. Vesiliikenteen yhteyspisteillä tarkoitetaan tässä saariston infrastruktuuria palvelevia yhteys- tai huoltolaitureita, joiden yhteyteen saa rakentaa merellisiä toimintoja ympärivuotisesti palvelevia tiloja, laitteita ja rakenteita.

Kruunuvuorenrannan lainvoimaisessa asemakaavassa nro 12080 "Rannat, puistot ja palvelukortteli" on esitetty vesiliikennesatamaksi varattava alueenosa vs-merkinnällä. Alue liittyy Haakoninlahden laituriin ja Wiirinaukioon. Se soveltuu vesiliikenteen laiturialueen sekä sen edellyttämien toimintojen toteutuspaikaksi.

Kaupungin keskustassa vesiliikenteen laiturialueiden sijoittamisessa voidaan hyödyntää jo olemassa olevia tai rakenteilla olevia yleisillä alueilla sijaitsevia laitureita ja -rakenteita, jotka ovat rakennusviraston

09.01.2017

Ryj/1

tai liikuntaviraston hallinnassa. Yleiskaavaehdotuksen aineistossa vesiliikenteen yhteyspisteet on esitetty Katajanokalle, Kauppatorille, Merisatamaan, Hietalahteen, Hernesaareen ja Jätkäsaareen. Itäisen kantakaupungin yhteyspisteet ovat Hakaniemessä, Suvilahdessa ja Sompasaarella.

Kauppatorin osalta vesiliikenteen palveluiden kehittäminen ja sijoittaminen kytkeytyy kaupunkisuunnitteluvirastossa meneillään olevaan Kauppatorin maankäytön periaatteiden selvittämiseen. Työn lähtökohtana on vuonna 2015 valmistunut Kauppatorin ympäristön kehittämisen kokonaissuunnitelma. Vuonna 2017 Kauppatorin suunnittelu etenee yleissuunnitelmavaiheeseen, jonka yhteydessä vesiliikennöinnin periaatteita ratkotaan edelleen.

Aikataulutetulle vesiliikenteelle osoitettujen laiturialueiden toteuttamista ja rahoitustarvetta ja -tapaa tulee jatkossa selvittää lisää osana kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittavia suunnitelmia, joissa määritellään tarkemmin vesiliikenteen reitistö, yhteyspisteiden sijoittuminen ja laiturialueisiin liittyvät toiminnalliset, ympäristölliset sekä tekniset vaatimukset. Myös vesibussiliikenteen järjestämistapa on ratkaistava.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.11.2016 § 382

HEL 2016-009756 T 00 00 03

Ksv 5264_69

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Helsingin kaupunginvaltuusto on päättänyt 12.11.2008 hyväksyä Laajasalon joukkoliikenteen jatkovalmistelun pohjaksi raitiotie- ja siltavaihtoehdon välillä Laajasalo–Korkeasaari–Sompasaari–Kruunuhaka. Helsingin kaupunginvaltuusto on päättänyt 31.8.2016 hyväksyä Kruunusiltojen hankesuunnitelman. Päätösten perusteella Kruunuvuorenrannan ja kantakaupungin välinen joukkoliikenneyhteys toteutetaan raitiovau-

nuliikenteellä. Itäisen kantakaupungin kasvu ranta-alueille kuitenkin lisää kysyntää ja luo edellytyksiä myös vesiliikenteelle.

Kruunuvuorenrannan vesiliikenneyhteydestä laadittiin selvitys vuonna 2012. Siinä selvitettiin säännöllisen lauttaliikenteen edellytyksiä kantakaupungin puolella kolmeen kohteeseen: Kauppatorille, Meritullintorille Kruununhakaan sekä Katajanokalle. Teoreettiset matka-ajat vaihtelivat noin kuudesta minuutista 14 minuuttiin. Selvityksessä tutkittiin vesiliikenteen joukkoliikenneyhteyttä aluksella, joka voisi kuljettaa busseja, jotka edellyttivät raskastekoisia laitureita. Selvityksen perusteella joukkoliikenneyhteyden järjestäminen vesitse ei ollut kannattavaa.

Helsingin uuden yleiskaavan teemakartassa Merellinen Helsinki 2050 on esitetty vesiliikenteen yhteyspisteet Kruunuvuorenrantaan, Kalasatamaan, Hakaniemeen, Katajanokalle ja Kauppatorille ja vesiliikenteen yhteystarve näiden välille.

Asemakaavaosastolla valmisteilla olevassa Merellisen Helsingin yleissuunnitelmassa yksi keskeisiä tavoitteita on merellisten alueiden saavutettavuuden parantaminen ja vesiliikenteen kehittäminen. Suunnitelma on kaikki kaupunginosat kattava yhteys- ja huoltolaitureiden verkosto rannikolla ja saaristossa sekä mantereen joukkoliikenteeseen kytkeytyvä vesiliikenteen verkosto, joka palvelee asumiseen, työntekoon ja virkistykseen liittyvää liikkumista ja mahdollistaa myös reittivesiliikenteen kehittämisen. Yleissuunnitelmaa valmistellaan yhteistyössä eri hallintokuntien ja merellisten toimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Joukkoliikennettä tukevan vesiliikenteen laituralueisiin on varauduttu itäisen kantakaupungin ranta-alueiden (Kruunuvuorenranta, Kalasatama, Hakaniemi, Kauppatori) asemakaavoituksessa.

Valmiudet vesiliikenteen mahdollistaviin laituralueisiin kantakaupungissa

Kantakaupungin alueella on hyvät valmiudet säännöllisen vesiliikenteen järjestämiseen Kruunuvuorenrantaan. Kantakaupungin alueella on jo nyt useita laitureita lähisaariin suuntautuvaa säännöllistä vesiliikennettä varten. Hakaniemessä on laiturei Korkeasaaren ja Vartiosaaren aikataulutettuja lähtöjä varten. Kauppatorilla on laiturei Korkeasaaren ja Suomenlinnan vesiliikennettä varten. Viime kesänä avautuivat uudet yhteydet Vallisaareen kummastakin paikasta. Liikenteen hoitavat yksityiset vesiliikenneyhtiöt.

Kauppatorille on valmisteilla suunnitteluperiaatteet. Niiden laatimisessa on tavoitteena mukana vesiliikenteen toimintaedellytysten parantaminen. Hakaniemen alueella on vireillä asemakaavanmuutos alueen täydennysrakentamisesta. Suunnittelussa on huomioitu vesiliikenteen tarve. Katajanokan itäkärjessä on hyvät mahdollisuudet laiturin sijoittami-

09.01.2017

Ryj/1

seen, mutta yhteys kaupungin keskusta ja etäisyys lähimpään joukkoliikenteeseen ei ole sujuva.

Valmiudet vesiliikenteen mahdollistaviin laituralueisiin Kruunuvuorenrannassa

Kruunuvuorenrannassa on kaupungin omistamia öljysataman toiminnasta säilyneitä laitureita rakenteineen. Alun perin suurten öljylaivojen käyttöön rakennetut laiturit on korjattavissa ja muutettavissa vesiliikenteen käyttöön. Lisäksi Kruunuvuorenrantaan on kaavoitettu uusia venesatama-alueita, joihin on mahdollista rakentaa uusia vesiliikenteen käyttöön varattavia laitureita. Jo nyt Kruunuvuorenrannassa Öljysäiliö 468:n rannalla sijaitsee väliaikainen ponttonilaituri, johon rantautuminen myös vesibusseilla on mahdollista.

Koska mahdollinen vesibussiliikenne on luonteeltaan joukkoliikennettä tukevaa, ei laituralueiden yhteyteen ole suunniteltu laajoja liityntäpysäköintialueita autoille: pysäköinti tapahtuu katuverkkoon varatuilla vieraspysäköintipaikoilla.

Kruunuvuorenrannan pääasiallinen joukkoliikenneyhteys ennen Kruunusiltojen valmistumista on liityntäbussiyhteys Herttoniemeeseen. Mikäli Kruunuvuorenrannan asukasmäärä kuitenkin loisi vesiliikenteelle riittävän asiakaspohjan jo ennen Kruunusiltojen valmistumista, voisi säännöllinen vesiliikenne toimia liityntäbussiliikennettä täydentävänä liikenneyhteytenä kantakaupunkiin suuntautuvilla matkoilla. Siltayhteyden valmistuttua aikataulutettu vesiliikenne tukisi nopeaa joukkoliikenneyhteyttä ja toisi sen rinnalle elämyksellisen liikennöintivaihtoehdon.

Markkinaehtoisen vesiliikenteen käynnistämiseksi ei ole esteitä. Sen sijaan HSL:n lippu- ja maksujärjestelmään sekä mahdollisen subvention piiriin tulevasta vesijoukkoliikenteestä ja sen tarpeesta tulee erikseen keskustella kaupungin ja HSL:n kesken mm. kustannuksista sopien.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Janne Prokkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Ulla Kuitunen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 10.11.2016 § 185

HEL 2016-009756 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

09.01.2017

Ryj/1

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien Arja Karhuvaaran toivomuspontta, että hyväksyessään Kruunusillat-hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus toteuttaa Kruunuvuorenrannan ja kaupungin keskustan ranta-alueille myös aikataulutetun vesiliikenteen mahdollistavat laiturialueet.

Kruunuvuorenrannan yleiskaavoituksen suunnitteluohjelmasta Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta linjasi kokouksessaan 2.6.2005:

"Alueen liikenteen perustana on suora raidejoukkoliikenneyhteys Helsingin niemelle siten, että se palvelee myös muuta Laajasaloa. Joukkoliikenneyhteys toteutetaan alueen rakentamisen alkaessa 2010-luvun alussa, jolloin se tukee joukkoliikenteeseen perustuvaa liikkumiskulttuuria ja tekee mahdolliseksi alueen joukkoliikenteeseen perustuvan kaavoituksen. Yhteyden vaihtoehtoina selvitetään sekä silta- että tunneliratkaisua. Osayleiskaavassa varaudutaan keskustasta Kruunuvuorenrannan kautta Santahaminaan kulkevan metroyhteyden rakentamiseen."

Laajasalon raideliikenteen arvioinnissa on selvitetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyn osalta erilaisia joukkoliikenteen toteuttamisvaihtoehtoja mukaan lukien vesiliikenteen järjestämisestä Kruunuvuorenrannan ja Katajanokan välillä. Selvitetyn vaihtoehdon osalta todetaan, että lautta Laajasalon ja Katajanokan välillä avaisi nykyisen joukkoliikennejärjestelmän rinnalle uuden joukkoliikenneyhteyden erityisesti Kruunuvuorenrannasta ydinkeskustaan suuntautuville matkoille. Sujuvien jatkoyhteyksien järjestäminen on keskusta-alueella vaikeaa. Yhteys ei lisää joukkoliikennematkoja merkittävästi eikä vaikuta juurikaan nykyiseen kulkumuotojakaumaan. Selvityksen mukaan lauttayhteyden yhteiskuntataloudelliset hyödyt jäävät käyttökustannuksia pienemmiksi ja hyötykustannussuhde näin negatiiviseksi.

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta toteaa, että aikataulunmukaisen vesiliikenteen perustaminen Kruunuvuorenrannan ja keskustan välille edellyttää erillisiä päätöksiä. Mikäli vesiliikenne otettaisiin HSL-tariffin piiriin, tulisi asiasta neuvotella myös HSL:n kanssa.

Mikäli vesiliikenne katsotaan tarkoituksenmukaiseksi järjestää, on todennäköistä, että laiturikapasiteettia on toteutettavissa. Maankäytön suunnittelun ja valmistelun osalta kaupunkisuunnitteluvirasto on taho, joka osoittaisi tarkoituksenmukaisen paikan laiturialueille.

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta toteaa vielä, että liikennelaitoksella on Suomenlinnan lauttaliikenteen hoitamisesta hankittua pitkäaikaista ja tarvittavaa osaamista ja kokemusta niin lauttaliikenteen laitureista, kuin lauttaliikenteen operoinnista. Tämä osaaminen ja kokemus

09.01.2017

Ryj/1

ovat kaupungin käytettävissä ja hyödynnettävissä mahdollisten jatkotoimien ja suunnittelun osalta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Markus Keisala, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 35838
markus.keisala(a)hel.fi